

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Pavla Molka a Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Ing. P. H., CSc.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 2. 2014, čj. 3950/14/5000-26000-703694, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 11. 2015, čj. 62 Af 33/2014 – 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Relevantní skutkové okolnosti vyplývající ze správního spisu

[1] Žalobce provozoval v období od 1. 3. 2011 na internetových stránkách *www.milionostranka.net* soutěž, která odpovídala definici loterie a jiné podobné hry podle § 1 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (dále jen „zákon o loteriích“), aniž by splňoval podmínky § 1 odst. 6 a § 4 odst. 1 zákona o loteriích, za což mu byla rozhodnutím Finančního úřadu Brno I ze dne 6. 1. 2012, čj. 4282/12/288551711065, uložena pokuta ve výši 50 000 Kč. Odvolání proti tomuto rozhodnutí Finanční ředitelství v Brně zamítlo rozhodnutím ze dne 12. 4. 2012, čj. 3479/12-1400-701638. Krajský soud v Brně však shledal, že výše uložené sankce nebyla přezkoumatelným způsobem odůvodněna, a rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně zrušil rozsudkem ze dne 12. 12. 2013, čj. 62 Af 62/2012 – 67. Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) o odvolání opětovně rozhodl rozhodnutím ze dne 14. 2. 2014, čj. 3950/14/5000-26000-703694, kterým pokutu snížil na 25 000 Kč.

II. Řízení před krajským soudem

[2] Proti stěžovatelovu rozhodnutí podal žalobce ke Krajskému soudu v Brně žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v níž namítal, že jemu uložená pokuta je nepřiměřeně vysoká.

[3] Krajský soud v rozsudku ze dne 4. 11. 2015, čj. 62 Af 33/2014 – 43, konstatoval, že se stěžovatel se zabýval všemi hledisky, která jsou pro posouzení výše pokuty nezbytná, a zohlednil i další skutečnosti, jež mohly mít vliv na výši pokuty. Stěžovatel dovedl, že žalobce svým jednáním citelně zasáhl do právem chráněného zájmu, neboť ohrozil osoby mladší 18 let, jejichž účast pravidla protiprávně provozované loterie připouštěla; soutěž přitom probíhala delší dobu, a to i poté, co byla žalobci uložena pokuta. Vzal zároveň v potaz polehčující okolnosti, zejména to, že žalobce za předmětné jednání nebyl v minulosti postižen a byl ochoten se správním orgánem v průběhu řízení spolupracovat; dále skutečnost, že nebylo prokázáno, že by žalobce jednal vědomě protiprávně, neboť byl přesvědčen, že jím provozovaná soutěž je soutěží znalostní, nepodléhající zákonu o loteriích; a také to, že se do jím provozované soutěže přihlásila pouze jedna osoba, starší 18 let, jejíž vklad činil pouze 100 Kč, a tudíž nevznikla žádná větší škoda. Stěžovatel se zabýval i tím, zda výše pokuty není pro žalobce likvidační. Krajský soud proto konstatoval, že stěžovatelovo rozhodnutí je přezkoumatelné a nevybočuje z mezí daných správním uvážením.

[4] Krajský soud však uvedl, že stěžovatel nedostatečně zohlednil konkrétní okolnosti daného případu. Ačkoliv žalobce loterii provozoval po delší dobu, zúčastnila se jí pouze jedna dospělá osoba se vkladem ve výši 100 Kč; pokuta proto dosahovala dvěstěpadesátinásobku této částky a činila 17 % tehdejšího zákonného maxima 150 000 Kč. Popis žalobcovy loterie na webových stránkách nenavštěvoval tomu, že by účast v ní mohla být masová nebo že by úmyslně cílila na osoby mladší 18 let. S přihlédnutím k dalším stěžovatelem zohledněným polehčujícím okolnostem krajský soud konstatoval, že pokuta ve výši 25 000 Kč byla zjevně nepřiměřená. I s ohledem na to, že již vedení řízení žalobce dostatečným způsobem poučilo o existenci zákona o loteriích a odradilo jej od jeho dalšího porušování, bylo podle krajského soudu na místě uložit pokutu výrazně nižší, spíše symbolickou. Využil proto moderační oprávnění dané § 78 odst. 2 s. ř. s. a výši pokuty snížil na 3 000 Kč, neboť tato částka, byť nízká, se znatelně projeví v majetkové sféře žalobce, a splní tak represivní i preventivní funkci postihu.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností z důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[6] Nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu stěžovatel spatřuje v tom, že ačkoliv krajský soud konstatoval, že stěžovatel vzal v potaz všechny relevantní skutečnosti a jeho úvahy vedoucí k uložení pokuty jsou přezkoumatelné, přistoupil přesto k moderační pokuty, aniž by svůj postup řádně odůvodnil či uvedl jakékoliv další skutečnosti, které stěžovatel ve své úvaze nezohlednil. Krajský soud rovněž bez odůvodnění snížil pokutu na 2 % zákonného rozpětí, přestože z jím citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, čj. 6 A 96/2000 – 62, publ. pod č. 225/2004 Sb. NSS, vyplývá, že zjevně nepřiměřená pravděpodobně nebude pokuta uložená ve výši 4 % zákonného rozpětí. Chybná byla také úvaha krajského soudu, již založil na přímé souvislosti mezi způsobenou škodou a výší uložené pokuty, neboť takový postup odporuje zásadě správního trestání. Provozování loterií bez povolení příslušného orgánu přitom zákonodárce považuje za jedno z nejzávažnějších porušení zákona o loteriích, o čemž svědčí navýšení horní hranice pokuty ze 150 000 Kč, jak tomu bylo v době rozhodování o sankci, na 10 000 000 Kč novelou zákona o loteriích provedenou zákonem

pokračování

č. 300/2011 Sb., účinným od 1. 1. 2012. Stěžovatel následně zopakoval skutkové a právní okolnosti projednávaného případu a konstatoval, že jím stanovená výše pokuty byla adekvátní.

IV. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[7] Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Na základě ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud při přezkumu rozhodnutí krajských soudů vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, ledaže by bylo řízení před soudem zmatečné, bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li rozhodnutí správního orgánu nicotné. K výše uvedeným vadám Nejvyšší správní soud přihlíží z úřední povinnosti. Soud přezkoumal napadený rozsudek, přihlédl k námitkám uplatněným stěžovatelem a žádné z výše uvedených pochybení v řízení před krajským soudem neshledal.

[8] Nejvyšší správní soud se musí nejprve zabývat namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jež podle stěžovatele spočívá v nedostatečném odůvodnění rozsudku. O to se jedná mj. tehdy, není-li „*zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu soud nepřistoupil, resp. nepovažoval za důvodnou právní argumentaci [...] obsaženou v žalobě, a proč soud subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003 – 52). Nejvyšší správní soud v tomto ohledu neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, neboť nepřezkoumatelnost rozhodnutí nemůže být způsobena tím, že krajský soud své závěry založil pouze na jiném hodnocení skutečností než stěžovatel. Krajský soud naopak velice podrobně uvedl, na základě jakých úvah došel k závěru o zjevné nepřiměřenosti pokuty uložené žalobci, a také proč mu snížená výše pokuty připadá jako dostatečná; o přezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu ostatně svědčí i to, že s jeho odůvodněním stěžovatel polemizuje.

[9] Ve zbytku kasační stížnosti stěžovatel namítá, že krajský soud využil moderační oprávnění podle § 78 odst. 2 s. ř. s. v rozporu se zákonem. Jestliže krajské soudy tohoto oprávnění využijí, je přezkum jejich rozhodnutí v řízení o kasační stížnosti limitován, neboť Nejvyšší správní soud „*nemá obdobné oprávnění jako krajský (městský) soud a sám již jeho úvahu o vyšší pokuty nabradit nemůže. Ve vztahu k diskreci krajského (městského) soudu může tedy hodnotit opět jen to, zda prvoinstanční soud nepřekročil zákonem stanovené meze tohoto uvážení, nevybočil z nich nebo volně uvážení nezneužil, či zda je jeho úvaha přezkoumatelná a logicky nerozporná.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2013, čj. 2 As 130/2012 – 20, publ. pod č. 2992/2014 Sb. NSS).

[10] Podstatu moderačního oprávnění Nejvyšší správní soud vyložil v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 22/2012 – 23, publ. pod č. 2672/2012 Sb. NSS: „*Slovo ‚lze‘ použité v ust. § 78 odst. 2 s. ř. s. je totiž ve spojení s obecným skutkovým důvodem moderace, považujícím za nežádoucí trest uložený ve zjevně nepřiměřené výši, avšak jinak plně odpovídající zákonným kritériím pro ukládání sankcí stanoveným v příslušném zvláštním zákoně, zmocněním pro soud, aby [...] moderoval sankci, je-li zjevně nepřiměřená. Zároveň je ale zmocněním k moderaci nepřistoupit, i když sankce je zjevně nepřiměřená, jsou-li k tomu v konkrétním případě zvláštní důvody, a tedy se v konkrétním případě odchýlit od stále rozhodovací praxe soudů, vytvořila-li se. [...] Smyslem a účelem moderace totiž není hledání ‚ideální‘ výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce.*“

[11] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že k moderaci trestu může dojít pouze tehdy, je-li sankce uložena v souladu se zákonem, v opačném případě totiž musí být rozhodnutí zrušeno podle § 78

odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel se proto mylí, pokud krajskému soudu vytýká, že k moderaci trestu přistoupil i přesto, že shledal jeho postup při ukládání sankce zákonným. Zhodnocení a konstatování zákonnosti uložení sankce bylo totiž nutným předpokladem přistoupení ke snížení pokuty. Předmětem úvah soudu při samotné moderaci tedy není samotná zákonnost sankce, ale pouze její individualizace, tj. zda odpovídá okolnostem případu, jak zdejší soud vyložil v rozsudku ze dne 30. 9. 2010, čj. 7 As 71/2010 – 97, publ. pod č. 2209/2011 Sb. NSS: „[U]kládání trestu je založeno na dvou základních principech – principu zákonnosti trestu a individualizace trestu. Soud v rámci moderačního práva zkoumá, zda nedošlo k excesu při individualizaci trestu, tedy zda a jak bylo přihlédnuto ke všem specifikům konkrétního případu a zda byl v rámci zákonné trestní sankce vybrán pro pachatele takový druh trestu a v té výměře, která splní účel trestu a není zjevně nepřiměřená.“

[12] Při úvahách o přiměřenosti sankce musí soudy brát v potaz zejména „závažnost správního deliktu, význam chráněného zájmu, který byl správním deliktem dotčen, způsob spáchání správního deliktu, jeho následky a okolnosti, za nichž byl spáchán“ (rozsudek čj. 7 As 71/2010 – 97), přičemž jsou to právě skutkové okolnosti, nikoliv právní kvalifikace skutku, jak uvádí stěžovatel, které hrají stěžejní roli: „[p]ři posuzování konkrétní závažnosti správního deliktu není hlavním kritériem skutková podstata deliktu, nýbrž především intenzita skutkových okolností, s jakou došlo k porušení právem chráněných hodnot a zájmů v konkrétním případě.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2008, čj. 4 As 37/2007 – 119). Krajský soud ve svém rozhodnutí podle Nejvyššího správního soudu zohlednil všechny relevantní skutkové okolnosti daného případu; při individualizaci trestu vzal v potaz stěžejní kritéria, kterými jsou následky deliktu, způsob jeho spáchání, motivace žalobce a to, jaký dopad měla sankce na žalobce mít. Úvahy krajského soudu jsou přitom podrobné, koherentní a přesvědčivé. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud všem výše uvedeným požadavkům dostal a při moderaci trestu nepřekročil meze dané § 78 odst. 2 s. ř. s.

V. Závěr a náklady řízení

[13] Kasační námitky tedy nebyly Nejvyšším správním soudem shledány důvodnými a ani z přezkumu dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., který Nejvyšší správní soud provádí z úřední povinnosti, nevyplnul důvod pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Kasační stížnost proto byla v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. větou poslední zamítnuta.

[14] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo by náleželo žalobci, protože však žalobce, který nebyl právně zastoupen, žádné náklady neuplatňoval, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že se ani žalobci náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. září 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu